

СОВЕЩКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА
І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 13
(7574)
ЧАЦВЕР
3
ЛЮТАГА
1944 г.

Цана 20 кап.

Чырвоная Армія паспяхова гоніць нямецка-фашысцкіх захопнікаў на захад. Самаадданай працай на аднаўленню народнай гаспадаркі ў вызваленых раёнах, новымі ўдарамі слаўных партызан на варожых тылах дапаможам Чырвонай Арміі наблізіць дзень нашай канчатковай перамогі!

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага
Генералу арміі ГОВАРАВУ

Войскі ЛЕНІНГРАДСКАГА фронту, развіваючы паспяховае наступленне, фарсіравалі раку ЛУГА і сёння, 1 лютага, у выніку ўмелага абыходнага манёвра, авалодалі горадам і чыгуначнай станцыяй КІНГІСЕП—важным апорным пунктам абароны немцаў на Нарвскім напрамку.

У баях за авалодаванне горадам КІНГІСЕП вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта ФЕДЗЮНІНСКАГА, генерал-маёра АЛФЕРАВА, генерал-маёра ФАДЗЕЕВА, генерал-маёра АЛІЕВА, палкоўніка ПАТАПАВА, палкоўніка НІКАНОРАВА, артылерысты генерал-маёра артылерыі ЧАРНЯУСКАГА, танкісты падпалкоўніка КАВАЛЕУСКАГА, лётчыні генерал-лейтэнанта авіяцыі САМОХІНА і сапёры генерал-маёра інжынерных войскаў МАР'ІНА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях, прадставіць да прысваення назвы «КІНГІСЕП-СКІХ» і да ўзнагароджвання ордэнамі.

Сёння, 1 лютага, у 21 гадзіну сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе нашым доблесным войскам, якія авалодалі горадам КІНГІСЕП,—дванаццацю артылерыйскімі залпамі са ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБВЯШЧАЮ ПАДЗЯКУ ўсім кіруючым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне горада КІНГІСЕП.

Вечная слава героям, якія загінулі ў барацьбе за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

1 лютага 1944 года.

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО

Аператыўная зводка за 31 студзеня

На працягу 31 студзеня на паўночны захад і на захад ад горада Воласова нашы войскі працягвалі развіваць наступленне і з баямі занялі больш 60 населеных пунктаў, у тым ліку Дубні, Пасёлан, Пейпія, Малае Страмленне, Заазёр'е, Васанара, Бальшая і Малая Расія, Манастыры, Ундава, Мація, Мукава, Крынава, Кікерыцы, Керстава, Кілі, Малі, Заполле, Аляксееўна, Цікопіль, Кукава, Бальшы і Малы Луці, Бальшое Кленна, Нядобліцы, Выпалзава, Іванаўскае, Юрні і чыгуначныя станцыі Ніхтолка, Керстава, Кленна. Нашы войскі шчыльна падыйшлі да горада Кінгісеп і завязалі баі на ўскраінах горада.

На паўднёвы захад і на поўдзень ад Сіверскі нашы войскі з баямі прасоўваліся наперад і

авалодалі населенымі пунктамі Дамашова, Максімаўна, Слупіна, Мышкіна, Рэдына, Ганьнова, Пеляшы, Язвішча, Гасцяціна, Бальшы Сабск, Загор'е, Лікоўскае, Ліпа, Мазана Горна, Васіна Ніва, Раждзествена, Большава, Зайцава, Тозарава, Малая Дзівенка, пасёлан Дзівенскі, Остраў, Заазёр'е і чыгуначнай станцыяй Дзівенскае. Раней акружаныя нямецкія гарнізоны ў населеных пунктах Раждзествена, Остраў знішчаны нашымі войскамі. У радзе пунктаў нашы войскі фарсіравалі раку Луга.

На паўднёвы захад і на поўдзень ад Любань нашы войскі, перамагаючы інжынерныя заграды праціўніка на лясных дарогах, з баямі прасоўваліся наперад і занялі некалькі населеных пунктаў.

На захад і на паўднёвы захад ад Ноўгарада нашы войскі працягвалі весці наступальныя баі, у ходзе якіх занялі больш 40 населеных пунктаў і сярод іх Машковы Паляны, Рэчна, Карастыні, Трэнькава, Савіны Паляны, Мячына, Пакроўна, Смыч, Радавежы, Любіна Поле, Малы Валачон, Зарэчча, Вяжышчы, Людзяціна, Назовіцы, Турсыя Горна.

На паўночны захад і на захад ад Новасявольнікі нашы войскі, перамагаючы супраціўленне праціўніка, занялі некалькі населеных пунктаў.

На працягу 30 студзеня нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 98 нямецкіх танкаў. У наветраных баях і агнём зніжтай артылерыі збіты 44 самалёты праціўніка.

Аператыўная зводка за 1 лютага

Войскі Ленінградскага фронту, зламаўшы супраціўленне праціўніка, 1 лютага авалодалі горадам Кінгісеп і, працягваючы развіваць наступленне на поўнач і на поўдзень ад Кінгісеп, з баямі занялі больш 50 населеных пунктаў, у тым ліку Старае Гарколава, Нова-Гарколава, Налгомпа, Рэпіна, Залессе, Руч'і, Дубні, Слабодна 1-я і 2-я, Насіслава, Ніжнія Лужыцы, Пясні, Верхнія Лужыцы, Палучча, Куравіцы, Арлы, Нейкіна, Дальнія Паляны, Маннаўна, Гарэлава, Лажголава, Замошша, Стараполле, Хаділа, Валава, Парэчча, Усадзішча, Глазава Горна, Осьміна, Лугаўскае і чыгуначныя

станцыі Валгавіцы, Насколава, Летняя, Туганы.

На паўднёвы захад і на поўдзень ад горада Любань нашы войскі, перамагаючы інжынерныя заграды праціўніка на мясцовых дарогах, з баямі прасоўваліся наперад і занялі населеныя пункты Пасёлан, Навінка, Глубочка, Апанскін Бор, Чарвінская Лука, Чарвіно, Крапіўна, Круцін, Крывіна, Альхоўскія чыгуначную станцыю Навінка.

На захад ад Ноўгарада нашы войскі працягвалі весці наступальныя баі, у ходзе якіх занялі больш 30 населеных пунктаў, у тым ліку Белыя, Халамцы, Почап, Хлупіна, Настронь,

Вельяшава Гара, Жылі, Нурына, Гарошына (4 км. на поўнач ад Бацецкая), Княж'я Гара, Рэчна, Бор, Малыя Тарошавічы, Ліхарава Горна, Новае Сяло, Лунец, Югасціцы, Бальшое Ненезер'е, Цецярэвіна, Пярэція, Высокае.

На захад ад Новасявольнікі нашы войскі вялі наступальныя баі і занялі некалькі населеных пунктаў.

На працягу 31 студзеня нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 74 нямецкія танкі. У наветраных баях і агнём зніжтай артылерыі збіты 19 самалётаў праціўніка.

Х Сесія Вярхоўнага Савета СССР 1-га склікання

Інфармацыйнае паведамленне

аб паседжаннях Савета Нацыянальнасцей і Савета Саюза 31 студзеня 1944 года

31 студзеня ў 11 гадзін дня, у зале паседжанняў Вярхоўнага Савета СССР, у Крэмлі, адбылося трэцяе паседжанне Савета Нацыянальнасцей.

Старшынствае—Намеснік Старшыні Савета Нацыянальнасцей дэпутат Асланава Ч. А.

У парадку дня—спрэчкі па дакладу аб Дзяржаўным бюджэце СССР на 1944 год і выкананні Дзяржаўнага бюджэта за 1940, 1941 і 1942 гады.

У спрэчках выступілі: дэпутат Джашы М. І. (Грузіцкая ССР), дэпутат Ібрагімаў М. (Азербайджанская ССР), дэпутат Былінскі І. С. (Беларуская ССР), Народны Камісар рыбнай прамысловасці СССР тав. Ішкоў А. А., дэпутат Кары-Нізаў Т. Н. (Узбекская ССР), дэпутат Масленнікава Н. А. (Курская обл.), дэпутат Джалілаў Р. А. (Таджыцкая ССР), Народны Камісар лясной прамысловасці СССР тав. Салтыкоў М. І., дэпутат Прытыцкі С. О. (Беларуская ССР), дэпутат Расцягаева Ф. А. (Удмурцкая АССР), Старшыня Камітэта па справах вышэйшай

школы пры СНК СССР тав. Нафтаў С. В.

У 6 гадзін вечара адбылося трэцяе паседжанне Савета Саюза.

Старшынствае—Намеснік Старшыні Савета Саюза дэпутат Лысенка Т. Д.

У парадку дня—спрэчкі па дакладу аб Дзяржаўным бюджэце СССР на 1944 год і выкананні Дзяржаўнага бюджэта за 1940, 1941 і 1942 гады.

У спрэчках выступілі: дэпутат Кулатаў Т. (Кіргіцкая ССР), дэпутат Пацёмкін В. П. (РСФСР), дэпутат Зімяноў І. Ф. (Сталінградская обл.), дэпутат Сахарав К. Ф. (Іванаўская обл.), Народны Камісар тэкстыльнай прамысловасці СССР тав. Акімаў І. Н., дэпутат Ваганцаў С. А. (Башкірская АССР), дэпутат Чмутны Н. І. (Тульская обл.), Народны Камісар прамысловасці будаўнічых матэрыялаў СССР тав. Соснін Л. А., дэпутат Цюльеў П. Ф. (Краснадарскі край), дэпутат Сердзюк З. Т. (Кіеўская обл.), дэпутат Ніпарэня І. П. (Растоўская обл.).

Інфармацыйнае паведамленне

аб паседжаннях Савета Нацыянальнасцей і Савета Саюза 1 лютага 1944 г.

Першага лютага ў зале паседжанняў Вярхоўнага Савета СССР, у Крэмлі, у 11 гадзін дня адбылося чацвёртае паседжанне Савета Нацыянальнасцей і ў 2 гадзіны дня—чацвёртае паседжанне Савета Саюза.

На паседжанні Савета Нацыянальнасцей старшынствае старшыня Савета Нацыянальнасцей дэпутат Швернін Н. М., на паседжанні Савета Саюза—старшыня Савета Саюза дэпутат Андрэеў А. А.

На паседжанні Палат былі заслушаны заключныя словы па першаму пытанню парадку дня:

дакладчыка—Народнага Камісара Фінансаў СССР тав. Зверава А. Г. і садакладчыкаў бюджэтных камісій Савета Нацыянальнасцей і Савета Саюза—дэпутатаў Хахлова І. С. і Нікалаевай Н. І.

Совет Нацыянальнасцей і Савет Саюза аднагалосна зацвярджаюць Дзяржаўны бюджэт СССР на 1944 год. Па артыкулах, а затым і ў цэлым аднагалосна зацвярджаюцца «Закон аб Дзяржаўным бюджэце Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік на 1944 год».

ГАДАВІНА РАЗГРОМУ НЕМЦАЎ ПАД СТАЛІНГРАДАМ

Увесь савецкі народ адзначае гадавіну разгрому немцаў пад Сталінградам. За праішоўшы год зроблена многае. Уся краіна ўдзельнічае ў хутэйшым аднаўленні горада, які носіць імя Сталіна. Эшалон за эшалонам абсталяваннем, матэрыяламі, шлюць брацкія рэспублікі ў Сталінград. З усіх куткоў Савецкага Саюза сюды едуць людзі розных кваліфікацый. Ужо

адноўлена частка прадпрыемстваў, якія даюць прадукцыю фронту, уведзена ў строй жыллёвыя карпусы.

З вялікім уздымам працоўныя горада-героя сустракаюць першую гадавіну разгрому немцаў пад Сталінградам. З вялікім поспехам праходзіць спартоўства за дзятэміновае выкананне вытворчых планаў.

X Сесія Вярхоўнага Савета СССР 1-га склікання

Інфармацыйнае паведамленне аб сумесным паседжанні Савета Саюза і Савета Нацыянальнасцей 1 лютага 1944 года

1-га лютага, у сем гадзін вечара, у зале паседжання Вярхоўнага Савета СССР, у Крэмлі, адбылося сумеснае паседжанне Савета Саюза і Савета Нацыянальнасцей.

З'яўленне ў ложках Старшыні Савета Народных Камісараў СССР таварыша Сталіна І. В., членаў Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР і членаў Урада Саюза ССР прысутныя сустракаюць бурнай, доўга неспіхаючай авацыяй.

За сталом старшыні: Старшыня Савета Саюза тав. Андрэў А. А., Старшыня Савета Нацыянальнасцей тав. Швернін Н. М. і іх намеснікі тт. Лысенна Т. Д., Юсупаў У., Асланава Ч. А., Кулагін М. В.

Старшыня Савета Саюза тав. Андрэў А. А.

У парадку дня — пытанне аб пераўтварэнні Народнага Камісарыята Замежных Спраў з агульнасаюзнага ў саюза-рэспубліканскія Народныя Камісарыяты.

З дакладам па гэтым пытанню выступіў сустрэты бурнай авацыяй Намеснік Старшыні Савета Народных Камісараў СССР таварыш Молатаў В. М.

Даклад тав. Молатава В. М. неаднаразова прыпыняўся паднятымі апладысмантамі, якія пераходзілі ў авацыю, якія выражалі адрабінне ўнесеным Саветам Народных Камісараў СССР па разгледжанне сесіі законапраектаў і ўнёсенасць у тым, што прананумэры выдкі дзяржаўны пераўтварэнні будучы садзейнічаць далейшаму ўмацаванню нашай вялікай дзяржавы.

Па скапчэнні даклада тав. Молатава В. М. адкрыліся спрэчкі. У спрэчках выступілі дэпутаты: Палецніс Ю. І. (Літоўская ССР), Баграў М. Д. (Азербайджанская ССР), Лаціс В. Т. (Латвійская ССР), Панамарэніс П. Н. (Беларуская ССР), Багамалец А. А. (Украінская ССР), Варэс І. Я. (Эстонская ССР), Грэхука М. С. (Украінская ССР), Прамонен П. С. (Карэла-Фінская ССР).

З прычыны адсутнасці супраціўства тав. Молатаў ад заключнага слова адмовіўся.

Вярхоўны Савет СССР раздзелна галасаваннем па Палатах аднагалосна зацвердзіла «Закон аб стварэнні ваісковых фарміраванняў саюжных рэспублік і аб пераўтварэнні ў сувязі з гэ-

тым Народнага Камісарыята Абароны з агульнасаюзнага ў саюза-рэспубліканскія Народныя Камісарыяты» і «Закон аб пераўтварэнні саюжных рэспубліканскіх наўпамоцтваў у галіне знешніх зносін і аб пераўтварэнні ў сувязі з гэтым Народнага Камісарыята Замежных Спраў з агульнасаюзнага ў саюза-рэспубліканскія Народныя Камісарыяты».

Пасля прыняцця гэтых законаў слова для прапановы па 3-му пункту парадку дня — аб Першым Намесніку Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР — прадастаўляецца Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР тав. Калініну М. І. Тав. Калінін уносіць прапанову выбраць Першым Намеснікам Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР таварыша Н. М. Шверніка.

Вярхоўны Савет сумесным галасаваннем абодвух палат аднагалосна выбірае Першым Намеснікам Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР тав. Шверніка Міхаіла Міхайлавіча.

На гэтым закрылася X сесія Вярхоўнага Савета СССР.

3 ПАВЕДАМЛЕННЯ

Спецыяльнай Камісіі па ўстанаўленню і расследаванню абставін расстрэлу нямецка-фашысцкімі захопнікамі ў Катынскім лесе ваенна-палонных польскіх афіцэраў

Пастановай Надзвычайнай Дзяржаўнай Камісіі па ўстанаўленню і расследаванню злачынстваў нямецка-фашысцкіх захопнікаў і іх саўзедельнікаў была створана Спецыяльная Камісія па ўстанаўленню і расследаванню абставін расстрэлу нямецка-фашысцкімі захопнікамі ў Катынскім лесе (ля Смаленска) ваенна-палонных польскіх афіцэраў.

У склад Камісіі ўвайшлі: член Надзвычайнай Дзяржаўнай Камісіі акадэмік Н. Н. Бурдэнка (старшыня Камісіі), член Надзвычайнай Дзяржаўнай Камісіі акадэмік Аляксей Талстой, член Надзвычайнай Дзяржаўнай Камісіі Мітрапаліт Нікалай, старшыня Усесаюзнага Камітэта генерал-лейтэнант Гундараў А. С., старшыня Выканкома Саюза таварыстваў Чырвонага Крыжа і Чырвонага Паўмесяца Калесніцаў С. А., Народны Камісар асветы РСФСР акадэмік Пацёмкін В. П., начальнік Галоўнага Ваенна-Сапартнага Упраўлення Чырвонай Арміі генерал-палкоўнік Смірноў Е. І., старшыня Смаленскага аблвыканкома Мельнікаў Р. Е.

Спецыяльная Камісія правяла і ўстанавіла на месцы, што на 15-м кіламетры ад гор. Смаленска па Віцебскаму шасе ў раёне Катынскага лесу, які называецца «Козі Горы», у 200-х метрах ад шасе на паўднёвы захад у напрамку да Дняпра, знаходзяцца магілы, у якіх загінулі ваеннапалонныя палкі, расстраляныя нямецкімі акупантамі.

Па распараджэнню Спецыяльнай Камісіі і ў прысутнасці ўсіх членаў Спецыяльнай Камісіі і судова-медыцынскіх экспертаў магілы былі ўскрыты. У магілах выяўлена вялікая колькасць трупнаў у польскіх ваенным абмундзіраванні. Агульная колькасць трупнаў па падліку судова-медыцынскіх экспертаў дасягае 11.000.

Адначасова з ўскрыццём магіл і даследаваннем трупнаў, Спецыяльная Камісія зрабіла апытанне шматлікіх сведак з мясцовага насельніцтва, паказанні якіх дакладна ўстанаўліваюць час і абставіны злачынстваў, зробленых нямецкімі акупантамі.

З усіх матэрыялаў, якія знаходзяцца ў распараджэнні Спецыяльнай Камісіі, а імёна — паказанняў звыш 100 апытаных ёю сведак, даных судова-медыцынскай экспертызы, дакументаў і рэчавых доказаў, узятых з магіл Катынскага лесу, з неадбытай яскравасцю бачныя жорсткасці і вывады:

1. Ваеннапалонныя палкі, якія знаходзіліся ў трох лагерах на захад ад Смаленска і занятыя на дарожна-будаўнічых работах да пачатку вайны, заставаліся там і пасля ўтаржання нямецкіх акупантаў у Смаленск да верасня 1941 г. уключна;

2. У Катынскім лесе восенню 1941 г. рабіліся нямецкімі акупанцыйнымі ўладамі масавыя расстрэлы польскіх ваеннапалонных з вышэйнаказаных лагераў;

3. Масавыя расстрэлы польскіх ваеннапалонных у Катынскім лесе рабіла нямецкая

распная ўстанова, якая хавалася пад умоўнай назвай «штаб 537 будаўнічага батальёна», на чале якога стаялі обер-лейтэнант Арнес і яго супрацоўнікі — обер-лейтэнант Ракет, лейтэнант Хот;

4. У сувязі з пагоршэннем для Германіі агульнай ваенна-палітычнай абстаноўкі да пачатку 1943 г. нямецкія акупанцыйныя ўлады ў правакацыйных мэтах прадпрынялі рад мер да таго, каб прыпісаць свае ўласныя злачынствы органам савецкай улады ў разліку на сварычкі рускіх з палкамі;

5. У гэтых мэтах:

- а) нямецка-фашысцкія захопнікі, іляхам утавораў, спроб подкупу, пагроз і варварскіх катаванняў, намагаліся знайсці «сведка» з ліку савецкіх грамадзян, ад якіх дамагаліся тлумачэнняў паказанняў аб тым, што ваеннапалонныя палкі пібыта былі расстраляныя органамі савецкай улады вясной 1940 г.;

- б) нямецкія акупанцыйныя ўлады вясной 1943 г. звозілі з іншых месц трупны расстраляных імі ваеннапалонных палкаў і складалі іх у разрытыя магілы Катынскага лесу з разлікам захаваць сляды сваіх уласных злачынстваў і павялічыць лік «свабодных» звестак у Катынскім лесе;

- в) рыхтуючыся да сваёй правакацыі, нямецкія акупанцыйныя ўлады для работ па разрыццю магіл у Катынскім лесе, узяццю адтуль выкрываючых іх дакументаў і рэчавых доказаў выкарысталі да 500 рускіх ваеннапалонных, якія на выкананні гэтай работы былі немцамі расстраляны;

- г) дадзены судова-медыцынскай экспертызы з несумненнасцю ўстанаўліваюцца:

- а) час расстрэлу — восень 1941 г.;

- б) прымяненне нямецкімі кратамі пры расстрэле польскіх ваеннапалонных таго-ж спосабу ністатнага выстралу ў патыліцу, які прымяняўся імі пры масавых забойствах савецкіх грамадзян у іншых гарадах, у прыватнасці, у Орае, Варонежы, Краснадары і ў тым-жа Смаленску.

- г) вывады з паказанняў сведак і судова-медыцынскай экспертызы аб расстрэле немцамі ваеннапалонных палкаў восенню 1941 г. поўнасцю пацвярджаюцца рэчавымі доказамі і дакументамі, узятымі з катынскіх магіл;

- д) расстрэльваючы польскіх ваеннапалонных у Катынскім лесе, нямецка-фашысцкія захопнікі паслядоўна ажыццяўлялі сваю палітыку фізічнага знічэння славянскіх народаў.

* * *

Паведамленне Спецыяльнай Камісіі па ўстанаўленню і расследаванню абставін расстрэлу нямецка-фашысцкімі захопнікамі ў Катынскім лесе ваеннапалонных польскіх афіцэраў падісла і старшыня і ўсе члены Спецыяльнай Камісіі.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР

Аб узнагароджанні ордэнамі і медалямі партызан, арганізатараў партызанскага руху, работнікаў навукі і культуры Беларускай ССР

(Працяг. Пачатак гл. у нумарах за 8, 14, 29 студзеня і 1 лютага 1944 года)

Медаллю „За адвагу“

1. Аксёновіча Канстанціна Юліянавіча.
2. Быкава Леаніда Канстанцінавіча.
3. Жараву Екацярыну Васільеўну.
4. Кандраценка Міхаіла Антонавіча.
5. Кукушкіна Івана Александравіча.
6. Мягкова Пятра Міхайлавіча.
7. Пагарэльскага Льва Владзіміравіча.
8. Стралкоўскага Андрэя Емельянавіча.

Медаллю „За баявыя заслугі“

1. Бутакова Прохара Афанас'евіча.
2. Дудзікава Генадзія Арцёмавіча.
3. Ергулевіч Надзежду Кірылаўну.
4. Кміта Івана Арцёмавіча.
5. Кукушкіна Паўла Александравіча.
6. Лушчык Надзежду Іванаўну.
7. Маскалёва Нікалая Фёдаравіча.
8. Нікіціна Івана Захаравіча.
9. Падальчына Сцяпана Міхайлавіча.

Медаллю „За трудовое отличие“

1. Апенак Марыю Сямёнаўну.
2. Бумажкову Марыю Трафімаўну.
3. Буклей Елену Якаўлеўну.
4. Ванчука Івана Адамавіча.
5. Герчык Грыгорыя Пятровіча.
6. Гавараў Івана Грыгоравіча.
7. Гарбачэўскага Віктара Васільевіча.
8. Далідчыка Фёдара Александравіча.
9. Дзегцярова Рамана Іванавіча.

10. Дзмітрыеву Антаніну Маркаўну.
11. Жыгмунт Владзіміра Міхайлавіча.
12. Іванова Ефіма Якаўлевіча.
13. Іванова Паўла Іванавіча.
14. Кадушка Івана Александравіча.
15. Казакова Сяргея Еўдакімавіча.
16. Каркліта Валенціна Карлавіча.
17. Кацава Льва Маісеевіча.
18. Кістанова Барыса Іосіфавіча.
19. Кітноўскага Всевалада Аляксеевіча.
20. Клімянкова Віктара Сіланцевіча.
21. Кароль Льва Нікалаевіча.
22. Красільчык Фаню Лейбаўну.
23. Красных Васілія Дзмітрыевіча.
24. Кульбацкага Владзіміра Іосіфавіча.
25. Латушкіна Цярэнція Ісаевіча.
26. Леонцёву Марыю Леонцёўну.
27. Луцэвіч Владзіслава Францаўну.
28. Новік Пелагею Фёдараўну.
29. Осадчага Сяргея Паўлавіча.
30. Пашуна Сямёна Сцяпанавіча.
31. Перапялоўскага Канстанціна Нікалаевіча.
32. Пакроўскага Івана Фёдаравіча.
33. Рашкевіча Фёдара Васільевіча.
34. Рыман Рыну Хаімаўну.
35. Сіроту Барыса Еўдакімавіча.
36. Сокалава Георгія Фёдаравіча.
37. Чэркаса Усціна Владзіміравіча.
38. Шалянкова Івана Цімафеевіча.
39. Ясюнас Марыю Вікенцёўну.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР

М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР

А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.

1 студзеня 1944 года.

Да гадавіны разгрому немцаў над Сталінградам

СТАЛІНГРАДСКАЯ ЭПАПЕЯ

2 лютага 1943 года закончылася адна з найвялікшых бітваў у гісторыі — бітва за Сталінград.

Авалоданню Сталінградам нямецкае камандаванне надавала велізарнае значэнне. На плане германскага генеральнага штаба нямецка-фашысцкія арміі павінны былі заняць Сталінград, абыйсці Маскву з усходу, абразіць цэнтральную частку краіны ад волжскага і ўральскага тыла, з тым ударыць на сталіцу Савецкага Саюза, разграміць Чырвоную Армію і закончыць вайну ў сваю карысць. Каб адцягнуць нашы сілы з галоўнага напрамку, немцы адначасова пачалі наступленне на поўдзень, імкнучыся захапіць Баку і нашы нафталы багачці.

У бітве ля сцен Сталінграда, такім чынам, вырашаўся лёс нашай Радзімы. Немцы кінулі на гэты горад велізарную колькасць жывой сілы і тэхнікі — 36 адборных кавалерыйскіх дывізій. Не лічачыся са стратамі, яны імкнуліся дабіцца перамогі ва што-б там ні стала.

* * *

Бітва на берагах Волгі пачалася наступленнем немцаў на Варонежскім напрамку, дзе яны спрабавалі выйсці ў тыл Масквы сямімі кароткімі шляхамі. Пацярпеўшы тут няўдачы, варожыя войскі пачалі прасоўванне на Сталінград і да канца ліпеня цалом велізарных страт пачалі часткі Чырвонай Арміі. Паміж звільнай Дона і Волгай разгарнулася жорсткае сражэнне, у якое было ўцягнута звыш мільёна чалавек. На асобных этапах яго адначасова прымянялася больш 2.000 танкаў, каля 2.000 самалётаў і звыш 20.000 гармат.

Аднак усе намаганні гітлераўскіх орд разбіліся аб непакіненую стойкасць нашых войск. Абаронцы Сталінграда, выконваючы загад Радзімы, загад правадзіра: «Ні кроку назад!» — гераічна змагаліся на вузкай паласе прыволжскай зямлі, муж-

на адстаялі кожную вуліцу, кожны дом. Сваім беспрывадым супраціўленнем часткі Чырвонай Арміі абяскровілі варожыя падчытчы.

Тым часам Вярхоўнае Галоўнакамандаванне Чырвонай Арміі пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна рыхтавала вялікую аперацыю з мэтай разгрому нямецкіх войск, якія прарваліся да Сталінграда. 19 лістапада 1942 года нашы часткі перайшлі ў рашучае наступленне. Магутнымі ўдарамі з раёна Сярэдняга Дона і з раёна азёр, што на поўдзень ад Сталінграда, яны разграмілі супроцьстаячыя нямецка-румынскія часткі і да 23 лістапада замянулі калёца вакол варожай групіроўкі. Дзве нямецкія арміі — 6-я і 4-я танкавыя — 22 адборных дывізій агульнай колькасцю ў 330.000 чалавек з шматлікай тэхнікай былі акружаны нашымі войскамі.

Адчайныя спробы нямецкага камандавання вызваліць свае арміі пацярпелі поўны прывал.

10 студзеня 1943 г. Чырвоная Армія пачала генеральнае наступленне, якое прывяло да знішчэння і зашалавання акружанай групіроўкі праціўніка. Ні адзін гітлеравец не вышаў з жалезнага калёца савецкіх войск. 2-га лютага 1943 г. вярнулі дзеянні на ліквідацыю арміі генерал-фельдмаршала Паўлюса закончыліся поўнай перамогай савецкіх войск. У палон узятая 24 генералы, каля 2.500 афіцэраў і звыш 91.000 германскіх і румынскіх салдат, захоплены велізарныя трафеі.

Сталінградскае сражэнне з'явілася паваротным пунктам у вайне. Пасля гістарычнай перамогі, атрыманай на берагах Волгі, Чырвоная Армія перайшла ў наступленне на шырокім фронце, адваляла ў акупантаў Паўночны Каўказ і Кубань, нанесла ім рад цяжкіх паражэнняў у раёне Сярэдняга Дона і Варонежа, ліквідавала варожыя плацдармы на Цэнтральным фронце

(Ржаў—Гжэц—Вязьма) і ў раёне Дзямянска, прарвала блакаду Ленінграда. На палях Сталінграда быў канчаткова пакаваны міф аб «непераможнасці» нямецка-фашысцкай арміі.

За прайшоўшы год савецкія войскі пад кіраўніцтвам вялікага Маршала нашай Радзімы таварыша Сталіна прайшлі велізарны шлях. Чырвоная Армія трохіць цяпер ворага за Дняпром, на правабярэжжы Украіне і ў Беларусі. Яна поўнаасцяпа вызваліла Ленінград ад варожага блакады і ад варварскіх артылерыйскіх абстрэлаў праціўніка. Савецкія войскі ідуць наперад, ламаючы супраціўленне ворага, паносічы яму ўдар за ўдарам.

Дзеянні нашых войск ля Сталінграда, праведзеныя пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна, па сваёму замыслу і выкананню з'яўляюцца буйнейшым укладам у вайсковую навуку. Гэта класічны ўзор сучаснай наступальнай аперацыі, вышэйшае дасягненне вайсковай навукі.

Разгром і знішчэнне нямецкай групіроўкі — гэта тэржаства сталінскай стратэгіі.

Вынік барацьбы за савецкую цярпальнасць на Волзе зрабіў вялікае ўражанне ва ўсім свеце. Сталінградская перамога ўнесла разгубленасць у лагерь ворагаў. Яна ўзмацніла сімпатыі да Чырвонай Арміі, выклікала захапленне ўсяго перадавога чалавецтва гераізмам савецкага народа. Чырвоная Армія гоніць зараз ворага ўсё далей і далей на захад, знішчаючы яго жывую сілу і тэхніку, вызваляючы родную савецкую зямлю ад гітлераўскіх захопнікаў.

Вялікая бітва за Сталінград, якая наклала пачатак карэнаму пералому ў ходзе вайны, назаўсёды застаецца ў памяці народа. Сталінград — гэта ззяючы сімвал гераізма і стойкасці ў барацьбе з ворагам за чэсць і свабоду Радзімы, сімвал падымоўнай перамогі над фашызмам.

Палкоўнік С. ВАРАБ'ЕЎ

Рыхтую коней да сяўбы

Мне 70 год. З маленства я займаюся земляробствам. У калгасе некалькі год працаваў конюхам. Любіў сваю работу, вырошчваў добрых коней.

У вёску ўварваліся немцы. Гэтыя супастаты, як гаадзіны ваўкі, накінуліся на наша дабро, забралі наша багацце, абрабавалі нас дачыста, бабылімі зрабілі.

І вось мы дачакаліся сваёй роднай Чырвонай Арміі. З вялікай радасцю мы ўзяліся за аднаўленне гаспадаркі. Праўленне нашага калгаса даручыла мне даглядаць 11 коней. Пад канюшні мы прыстасавалі гумно. Я абтынкаваў яго, накінуў арабіў. У першыя ж дні змайстраваў станкі, кармушкі. Поўны парадак, зна-

чыцца, навёў. Ліхтара не было — свой прынёс, і вядо, і бочку прывёз на канюшню.

Кармлю коней па-гаспадарску, своєчасова паю і чышчу. Да пачатку працы калгаснікі коні ў мяце накормлены і напоены. Кармы беражом, сочым, каб коні не падбівалі іх пад ногі.

Якіх коней прыводзяць калгаснікі з працы? Я лічу так, што і вознік павінен клапаціцца за каня. Калі калгаснік у дарозе не будзе сачыць за канём, дык праца конюха пойдзе марна.

А яшчэ конюхам у нашым калгасе працуе Сцепаніда Міхайлаўна Ёўціхевіч. Ну, я і прапанаваў ёй спаборнічаць. Хто лепшых коней на вясну выведзе? Яна згадзілася. Сцепаніда Міхайлаўна,

хоць і першы год даглядае, але любіць коней, рупіцца. У яе два сыны, Рыгор і Аляксей, у Чырвонай Арміі, дык яна і стараецца, каб дапамагчы ім немца біць.

Хутка надыйдзе вясна, пачнецца сяўба. Будуць коні гладкія — добра пасеем. Вось чаму мы так старанна даглядаем коней. А перад сяўбай паставім іх на адпачынак.

Мы са Сцепанідай Міхайлаўнай далі слова праўленню калгаса: вывесці коней да сяўбы не ніжэй сярэдняй укармленасці. І гэтае слова стрываем.

Р. КАКАШЫНСКІ,

конюх калгаса імені Куйбышава, Клімавіцкага раёна.

У ЧЫГУНАЧНІКАЎ БЕЛАРУСКАЙ ДАРОГІ

Усё шырэй разгортваецца сацыялістычнае спаборніцтва сярод чыгуначнікаў Беларускай. Спаборнічае калектыў з калектывам, змена са зменай, цэх з цэхам, бригада з бригадай. Уся ўвага паіравана на хутчэйшае аднаўленне разбуранай чыгуначнай інфраструктуры, мабілізацыю ўнутраных рэсурсаў, на даскладны і хуткі рух наяздоў да лініі фронту.

Слае абавязальства чыгуначнікі выконваюць з чэсцю. Яны самааддана працуюць, працягваюць творчую ініцыятыву па аднаўленню разбураных вытворчых аб'ектаў.

Рабочыя і служачыя паравознага дэпо Унеча (начальнік тав. Неецяранка) дотэрмінова аднавілі і абсталявалі цэх цёплай прамыўкі, электрастанцыю, інструментальную, выпусцілі з прамыўкі 23 паравозы з добрай якасцю рамонту.

Вагоннікі дэпо Гомель поўнаасцяпа аднавілі будынкі электрасілавого, кровельнага, блішанага, механічнага, інструментальнага цэху. Працуе кузня на 4 горны. З лому сабралі і пусцілі ў эксплуатацыю трактар ХТЗ і

рухавік, які круціць дыскавую пілу.

Машыністы калоны паравозаў асобнага рэзерва НКШЗ тт. Ліпчэнка і Ізваню працуюць без браку, ездзяць на любых сумесных вузлах, прымяняюць луніскія метады працы, самі рамонтуюць паравоз, не дапускаюць затрымкі наяздоў, водзяць іх дакладна па графіку. Аўтаматчы дэпо Гомель тав. Дарожкін сваімі сіламі сабраў трактар і рухавік, слесар маптажнай бригады тав. Багдановіч асабіста з трафейнай маёмасці сабраў рухавік і пусціў у работу дыскавую пілу.

Слесары-паравознікі дэпо таварыш Булакоў, Жарносека і Бартош, выкарыстоўваючы мясцовыя рэсурсы, дотэрмінова правялі ўсе мапажныя работы, аднавілі паравое аташленне ў секцыі цёплай прамыўкі.

У рады ўдзельнікаў спаборніцтва стапавіцца ўсё новыя і новыя людзі. Выконваючы ўзятая абавязальства, усю сваю энергію, сілы і ініцыятыву яны накіроўваюць на дапамогу Радзіме і Чырвонай Арміі для хутчэйшага разгрому ворага.

І. САВІЦКАЯ.

СВАІМІ СІЛАМІ

Камісар партызанскага атрада тав. Стрыкаў быў прызначаны дырэктарам нашай МТС. Не чакаючы загадаў, у МТС пачалі абірацца людзі — трактарысты, бригадзіры, токары. Яны заходзілі да дырэктара, віталіся і быталі, куды пакласці запасныя часткі, інструменты, якія яны хавалі ў час нямецкай акупацыі і цяпер прынеслі ў МТС. Былі тут і магнето, і карбюратары, і падшыпнікі.

Токар Алейнікаў адкапаў свой такарны варштат, які 26 месяцаў ляжаў у зямлі.

Высокі патрыятычны ўчынак токара Алейнікава не адзіны ў МТС. Хутка быў адкапаны з зямлі другі такарны варштат. Перад акупацыйнымі немцамі пашла раёна ўсе дэфіцытныя часткі і калітэжныя інструменты, якія не паспелі вывесці, раззіліся на руках рабочых. Яны

былі ззахаваны ці захапаны ў зямлю.

Усё гэта рабочыя знялі ў МТС. Пад рамонтную майстэрню хутка было прыстасавана памешканне, і работа закіпела.

За кароткі час мы адрамантавалі два трактары, 6 задніх мастоў да трактара ХТЗ, селяку, культиватар, малатарню. Азнавілі лазню і многія іншыя памешканні. З пачатку студзеня пры МТС пачаліся заняткі на курсах трактарыстаў, на якіх навучаецца 42 дзяўчын і 10 юнакоў.

Савецкая дзяржава да вясновай сяўбы завозіць у нашу МТС многа трактараў. Апрача таго, рабочы калектыў МТС абавязуецца адрамантаваць 12 трафейных трактараў і прывесці інвентар у поўны парадак.

М. ШЫДЛОУСКІ,
старшы механік Будакаша-
лёўскай МТС.

Дзеючая армія (Віцебскі напрамак). Аўтаматчыкі, гвардзейцы падраздзялення, якім камандуе капітан Д. Ф. Белашапа, займаюць насяляны пункт.

Баявыя справы беларускіх партызан

За ляс дзея партызанскіх брыгад тав. В., якая дзейнічае на Палессі, пусцілі над адкос 7 воінскіх эшалонаў праціўніка. Пры гэтым разбіты 3 паравозы, 22 вагоны з жывой сілай і 25 вагонаў з баявой тэхнікай, боепрыпасамі і ваенным снаражэннем.

На шасейных дарогах партызаны падарвалі і знішчылі з засад 3 аўтамашыны з жывой сілай і адну з боепрыпасамі. Забіта 58 і паранена 72 нямецкіх салдат і афіцэраў.

Ружэйла — кулямётным агнём абстраляна 11 воінскіх эшалонаў. Пашкоджаны 11 паравозаў, забіта 112 і паранена 108 гітлераўцаў.

***

Партызаны брыгады імені Молатава, дзе камандзірам тав. Г., за 15 дзён пусцілі над адкос 11 воінскіх эшалонаў. Пры кру-

шэннях разбіты 17 паравозаў, 33 вагоны, 39 платформаў з 59 аўтамашынамі. Забіта 112 і паранена 40 нямецкіх салдат. Партызаны падарвалі 746 чыгуначных рэек.

***

Брыгада тав. Р., якая дзейнічае ў Віцебскай абласці, за месяц знішчыла 5 танкаў, 3 бронемашыны, 37 аўтамашыны, 37 матацыклаў, 39 вагонаў, 8 чыгуначных мастоў, вакзал, дэпо і маслазавод. Партызанамі забіта 1.561 і паранена 250 гітлераўцаў. Захоплены трафей: 2 радыёстанцыі, 4 гарматы, 60 мінамётаў, 32 кулямёты, 296 вінтовак і 19 аўтаматаў, 45.000 патронаў, 732 снаряды, 60 вельсіпедаў і каля 700 камплектаў абмундзіравання.

Другі атрад віцебскіх партызан пусціў над адкос некалькі воінскіх эшалонаў праціўніка на

чыгуныцы Полацк—Маладзечна. Пры крушэннях разбіта 6 паравозаў, 14 платформаў з танкамі і абсталяваннем, 7 цыстэрнаў з гаручым і 21 вагон з іншымі ваеннымі грузамі. За 24 баявыя дні партызаны ўзарвалі і спалілі 55 варожых аўтамашыны, якія ішлі на фронт з боепрыпасамі і жывой сілай.

***

Партызанскі атрад, які дзейнічае ў Баранавіцкай абласці, на працягу месяца пусціў над адкос 12 нямецкіх воінскіх эшалонаў. У выніку крушэнняў разбіта і пашкоджана 10 паравозаў, 9 вагонаў з салдатамі, 4 платформы з танкамі, 7 вагонаў з боепрыпасамі і некалькі дзсяткаў вагонаў з ваеннымі грузамі. Партызаны гэтак-жа атрада падарвалі на мінах 37 грузавых аўтамашыны і спалілі два склады з ваеннай маёмасцю праціўніка.

У ПЕРШЫХ РАДАХ

Настала доўгачаканая хвіліна. У родную вёску Сымона Церахава ўступілі часці Чыронай Арміі. У той-жа дзень Церахаў прышоў да камандзіра часці:

— Хачу быць воінам, — заявіў ён. — У мяне з немцамі асобныя рахункі — я хачу адпомсціць за злачынствы, якія яны ўчынілі ў нашай вёсцы.

Церахава прызначылі ў сапёрнае падраздзяленне. За кароткі час ён навучыўся бяшум-

на ўстаўляць міны, поўзаць па-пластунску, размініраваць варожыя мініныя палі, стаў сапраўдным сапёрам.

Аднойчы немцы прасачыліся ў наш тыл і спрабавалі захапіць радыёстанцыю. З групай байцоў Церахаў кінуўся наперад і перарэзаў дарогу гітлераўцам. Агнём з аўтаматаў і гранатамі нашы воіны пачалі з Церахамым часткаю знішчылі, а часткаю рассялі зрываўшыхся фашыстаў.

За мужнасць і доблесць, праўдленны ў гэтым баю, Сымон Церахаў узнагароджаны медаллю «За адвагу».

Адважны сын беларускага народа Сымон Церахаў ідзе ў першых радах вызваліцеляў сваёй роднай зямлі — Беларусі. Ён зводзіць з нямецкімі акупантамі свой асабісты рахунак помсты.

(Наш нар.).

БЕЛАРУСКИ ФРОНТ.

За ранейшую славу роднага завода

Нямецка-фашысцкія акупанты па-варварску разбурылі лепшы будынак гэтага вялікага прадпрыемства. Яшчэ за месяц да свайго бегства яны метадычна, па раней складзенаму плану пачалі ўзрываць і паліць цэхі.

У час свайго гаспадарання немцы рабілі спробы наладзіць работу прадпрыемства. Яны прывезлі ўстаралае абсталяванне, прыгналі да трох тысяч ваенна-палонных і распачалі некаторыя работы. Але колькі фашысцкіх бандыты ні намагаліся — нічога не вышло. Людзі сабатавалі, не жадалі працаваць на немцаў.

З першых дзён вызвалення ад нямецкай акупацыі савецкія людзі горада ўзяліся за аднаўленне завода, залечванне цяжкіх ран свайго роднага прадпрыемства. У першую чаргу ідзе аднаўленне электрастанцыі завода. Поўнаасцю ўжо адрамантаваны і сабраны паравы капёл, які немцы не паспелі вывезці ў Германію. Хутка яшчэ тры катлы будуць уведзены ў строй. Адначасова рамантуецца жыллёвы дом, заканчваецца будаўніцтва заводскай сталовай.

На заводзе (начальнік т. Гузераў) ствараюцца ўсе ўмовы для нармальнай работы. Адначасова з аднаўленнем вытворчых памяшканняў прыступлена да наладжвання работы культурна-бытавых устаноў. Адкрыты хлебны ларок, пачалі працаваць пірульня, абутковая майстэрня.

Для рабочых, якія жывуць даўрэка ад завода, пабудаваны інтэрнат.

Работы і інжынерна-тэхнічныя работнікі змагаюцца за да-тэрміновае заканчэнне першай чаргі будаўніцтва.

На участках тт. Ёлкіна, Савіцкага і Хахлова праца ідзе хуткімі тэмпамі. Работы не лічацца з часам і з цяжкасцямі. Стары кадравыя работнікі 65-гадовы Пракоф'еў на другі-ж дзень пасля вызвалення горада ад нямецкіх акупантаў прышоў на завод і заявіў аб сваім жаданні дапамагчы хутчэй адна-

віць роднае прадпрыемства. Зараз тав. Пракоф'еў навучае маладых будаўнікоў цэглавай кладцы, а сам працуе на адным з адказных участкаў — абмуроўцы катла.

Будаўнікі шырока скарыстоўваюць адыходы жалеза і дрэва, якія знаходзяцца на месцы.

Паспяховае наступленне Чырвонай Арміі выклікае сярод рабочага калектыва Н-скага завода магутны працоўны ўздых, натхняе іх на хутэйшае аднаўленне прадпрыемства.

В. Чумакоў

Аднаўленне вадаправода ў Мозыры. На здымку (злева направа): Вадаправодчыкі тт. Сузько М. Д. і Сямішнік Р. В. за працай на збору абсталявання вадаправода, узарванага немцамі пры адступленні.

Адрас рэдакцыі: г. Мінск, вул. Вароўская, 10.

МІЖНАРОДНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

Водгукі ў ЗША і Англіі на баявыя поспехі войск Ленінградскага фронту

Гераічнае наступленне часцей Чырвонай Арміі на Ленінградскім фронце шырока каментуецца амерыканскімі і англійскімі газетамі і радыё.

«Нашы рускія саюзнікі, — гаворыцца ў перадачы радыё Сап-Францыска, — атрымалі новую перамогу... Гітлераўцы адкінуты ад Ленінграда і мноства гармат, з якіх яны абстрэльвалі гэты горад, захоплены рускімі».

— Блакада з Ленінграда знята, — гаворыцца ў адной з лонданскіх радыёперадач. — Варожае калёца, якое сціскала Ленінград і перашкаджала яму дыхаць на працягу двух год, разарвана. 324 гарматы 24-ма артылерыйскімі залпамі віталі доб-

лесных салдат, маракоў і ленінградскіх рабочых. Гэта быў салют у часць перамогі.

Лонданскае радыё напамінае, што ў лістападзе 1941 года Гітлер хвацліва заявіў, што ніхто не зможа вызваліць Ленінград ад блакады і што калі хто-небудзь зробіць такую спробу, то горад будзе ўзяты германскімі войскамі штурмам. Гітлер заявіў тады, што падзенне акружанага Ленінграда непазбежна. Аднак, гаворыцца ў лонданскай радыёперадачы, Гітлер памыліўся ў сваіх меркаваннях адносна горада, які названы імем Леніна, зусім так, як праваліліся яго разлікі ў адносінах горада, які носіць імя Сталіна.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ ў ІТАЛІІ

ЛОНДАН, 31 студзеня. (ТАСС). Як афіцыйна паведамляецца, на асноўным фронце амерыканскай 5-й арміі адбываліся цяжкія баі. Учора саюзнікі захапілі некалькі вышын на прадмостным умацаванні ля ракі Рапідо. У радзе сектараў было ажыццэўлена не-

каторае прасоўванне. Прадмостнае ўмацаванне ў Апыю паступова пашыраецца. Прыбываюць свежыя войскі і снаражэнне.

Вялікія злучэнні цяжкіх бамбардзіроўшчыкаў зрабілі налёты на варожыя аэрадромы ў Паўночна-Усходняй Італіі.

Дзеянні авіяцыі саюзнікаў

ЛОНДАН, 1 лютага. (ТАСС). Афіцыйна паведамляецца, што нямецкія амерыканскія бамбардзіроўшчыкі «Ліберайтар», якія суправаджаюцца знішчальнікамі «Сандэрболт», у дзень 31 студзеня атакавалі ваенныя аб'екты ў раёне Па-дэ-Кале. Знішчальнікі праціўніка не аказалі супраціўлення.

29 і 30 студзеня амерыканскія дзіжкі бамбардзіроўшчыкі скінудлі на германскія ваенныя аб'екты звыш 3.900 тон бомбаў. У аперацыях, якія мелі месца

30 студзеня, удзельнічала ў агульнай складанасці 1.700 самалётаў. Амерыканцы страцілі 29 і 30 студзеня 54 бамбардзіроўшчыкі і 21 знішчальнік. У паветравых баях было знішчана 225 варожых самалётаў.

Англіскае міністэрства інфармацыі паведамляе, што налёты на Берлін, зроблены ў ноч на 31 студзеня, быў трэцяй атакай на германскую сталіцу за чатыры дні. У часе трох апошніх налётаў на Берлін было скінута звыш 5.000 тон бомбаў.

Налёты на Берлін

ЛОНДАН, 2 лютага. (ТАСС). Як паведамляе міністэрства авіяцый, у ноч на 2 лютага самалёты «Маскіто» зрабілі налёты на Берлін і на рад аб'ектаў Заходняй Германіі.

У студзені на Берлін было скінута, у агульнай складанасці, 9.300 тон бомбаў.

***

ЛОНДАН, 2 лютага. (ТАСС). Як перадае агенства Рэйтар,

учора ўдзень самалёты англійскай берагавой авіяцыі «Бофайгэр» зрабілі нечаканы налёты на варожыя судны паблізу ўзбярэжжа Нарвегіі. Патолены адзіны цяжкі ўзброены міныны тральшчык і падпалена адно гандлёвае судно сярэдніх памераў. Адзіны непрыяцельскі канвойны карабль пашкоджаны гарматным агнём.

Разбурэнні ў Франкфурце

СТАКГОЛЬМ, 2 лютага. (ТАСС). Шведскі друк паведамляе, што на атрыманых вестках германскі горад Франкфурт-на-Майне, які некалькі разоў падваргаўся ўзмоцненым бамбардзіроўкам авіяцыі саюзнікаў, амаль

поўнаасцю разбураны. У старой частцы горада не засталася ні аднаго ўпалеўнага дома. Жыццё ў горадзе замёрла. Паліцыя зрабіла сапраўднае паліванне за рабочымі, якія спрабуюць уцячы з Франкфурта.

Гітлераўская газета ўстрымована „падрыўной работай у Германіі“

СТАКГОЛЬМ, 1 лютага. (ТАСС). Штутгартская нямецка-фашысцкая газета ў артыкуле, прысвечаным ваеннаму становішчу ў Германіі, выказвае вострую заклапочанасць за становішча германскага тыла. На прызнанню газеты, у Германіі вядзецца «цёмная падрыўная работа, якую можна назваць плябчай вайной».

Прызнаючы, такім чынам, распаўсюджванне ў Германіі ня-

вер'я ў перамогу, газета з трывогай адзначае, што пасьбіты падобных настроў «знаходзяць сваю аўдыторыю». Гэта аўдыторыя настолькі шырокая, што, як прызнае гітлераўская газета, «можна было-б, напэўна, заключыць, што нямецкі народ згубіў пачуццё рэальнасці».

Газета заклікае немцаў «захоўваць вытрымку».

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.